СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 79. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 6. квітня 1925. — VOL. XXXIII. No. 79. Jersey City, N. J., Monday, April 6, 1925. THREE CENTS

Майнерська юнія каже, що страйк поступає добре вперед

ФЕРМОНТ, Вест Верджінія, 3. квітня. — Майнерська юнія видала публичну заяву, що страйк майнерів мягкого вугля в північних округах Вест Верджінії обхоплює щораз більше робітників. Юнія зовсім вдоволена страйком.

Зате товариство властителів копалень у своїй публичній заяві старається зменчити доспіх генерального страйку.

ГРІЗЬБА СТРАЙКУ В БУДІВЕЛЬНОМУ ПРОМИСЛІ БОСТОНУ.

БОСТОН, Месечузетс, 3. квітня. — Будівляні юнії, злучені з Американською Федерацією Праці, постановили викликати на завтра страйк будівельних робітників міста, щоби добитися висшої робітничої заплати. Декотрі робітники вже застрайкували в минувшу середу.

Щоби полагадити непорозуміння та не допустити до страйку, завтра відбудеться тут конференція представників будівляних підприємств та членів ради будівельних юній, злучених з Американською Федерацією Праці.

КАЖУТЬ, ЩО ЗАПЛАТА ТКАЛНЯНИХ РОБІТНИКІВ РОСТЕ.

ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд, 3. квітня. — Товариство властителів ткалень у стейті Ровд Айленді подає, що зарібки ткалняних робітників за послідних три місяці зростали та що заплата підчас перших трох місяців сього року була висша, як підчас перших місяців 1924 року.

ПІДНЕСЛИ ЙОМУ ПЕНСІЮ, А ВІН НЕ ХОЧЕ.

ВАШИНГТОН, 3. квітня. — Конгресмен Генрі Такер, що представляє в конгресі Верджінію, звернув скарбу суму 208 долярів, що становить місячну підвишку до його пенсії. Він противився в конгресі підвисшенню пенсії конгресменів і сенаторів з півосьма тисячі долярів на десять тисяч, і тому тепер уважав своїм обовязком звернути надвишку.

СУД ВІДКИДАЄ ОБЖАЛОВАННЯ ВИСОКИХ УРЯДНИКІВ ЗА ХАБАРНИЦТВА.

ВАШИНГТОН, 3. квітня. — Федеральний уряд уневажнив нині обжаловання нафтярів Догені та Синклера й міністра Фола, яких велика лава присяжних суддів поставила в обжаловання за хабарництво та змову обманювати Злучені Держави в нафтових теренах. Суд відкинув се обжаловання за маленьку хибу в поступованню при обжалованню.

ЖІНОЦТВО ПОЧИНАЄ АҐІТАЦІЮ ЗА СВІТОВИМ СУДОМ.

ВАШИНГТОН, 3. квітня. — Кілька жіночих організацій злучилося для переведення аґітації за приступленнем Злучених Держав до світового суду в Газі. Вони будуть старатися наперти головно на сенатовий комітет для заграничних справ.

НОВОЧАСНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОХІД ЗА ЗОЛОТОМ.

ДІТРОЙТ, Мишиген, 3. квітня. — Як лишень розійшлася чутка, що комісія стейтової леґіслятури канадійської провінції Онтаріо ухвалила допустити 4 і 4 десять-процентове пиво, сейчас поплила до Канади маса американських бизнесменів, щоби закупити собі доми та землю на канадійськім боці, щоби робити гроші на продажі горівки Американцям, приїзджаючим зі Злучених Держав.

ВІДКИДАЮТЬ ЗАКОН ПРО ДІТОЧУ ПРАЦЮ.

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 3. квітня. — Палата делеґатів вест-верджінської леґіслятури постановила нині 66 голосами проти 19 відкинути проект поправки федеральної конституції втому напрямку, щоби конгрес мав право видавати закони проти діточої праці по фабриках.

ОБЖАЛОВУЮТЬ ЗА НЕМОРАЛЬНІ ВЧИНКИ МОРАЛІЗАТОРА З КЛЕНА.

ІНДІЯНОПОЛИС, 3. квітня. — Велика лава присяжних суддів стейтового суду постановила поставити на суд за напастованне жінок Д. С. Стевенсона, одного з найвизначнійших провідників Ку-Клакс-Клена сього стейту.

АНГЛІЙСЬКИЙ ЕКОНОМІСТ АҐІТУЄ ЗА АМЕРИКАНСЬКОЮ ДОПОМОГОЮ ФРАНЦІЇ.

СИНСИНАТІ, Огайо, 3. квітня. — Джордж Пейш, широко звісний англійський економіст та дорадник англійського міністерства скарбу, заявив тут в розмові з ґазетярами, що економічна й фінансова будова Европи опиралася все на добрім фінансовім стані Франції. Тому він заявився за фінансовою допомогою Франції зі сторони Злучених Держав.

ВСЕ ЩЕ ПОБОЮЮТЬСЯ ПОШЕСТИ В ОКРУЗІ ТОРНАДИ.

МЕРФІБОРО, Илинойс, 3. квітня. — Др. Вілюем Реден, директор медичної служби Червоного Хреста в полосі, навіженій торнадом, підняв потребу нащіплювання тифу всім людям у тій полосі. Він побоюється, що там може легко прийти до пошести тифу.

БУТЛЕҐЕРИ ПОСЛУГУЮТЬСЯ СИГНАЛАМИ ЯК У ВІЙНІ.

ВАШИНГТОН, 3. квітня. — Прибережна сторожа просліддила, в який спосіб промисні бутлеґери дають сиґнали з берега на повне море, як на овиді зявиться прибережна сторожа.

Бутлеґери послугуються системою сиґналів. В одному случаю, кілько разів на морю появлялися федеральні протибутлеґерські лодки, на горішнім поверсі одного дому появлялася жінка та збиралася мити вікна білою хусткою. У другому місци якоїсь сиґнал випускано цілу хмару голубів.

БАТЬКО ЗАКОВУВАВ СИНА.

БИНГЕМТОН, Ню Йорк, 3. квітня. — Нині поставлено тут перед суд фармера Реджебіяна, котрий мав приковувати свого 6-літногосина до стіни дому на воді й хлібу, як син чимнебудь провинився.

ВИТАЙТЕ, ДЕЛЕҐАТИ

— на —

XVI. ГОЛОВНУ КОНВЕНЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Шановні Делеґати, що збираються в місті Рочестері, в стейті Ню Йорк, на шіснайцяту Головну Конвенцію Українського Народного Союза:

щоби скріпити ще більше найсильнійшу українську запомогову організацію;

щоби придумати ще новійші, ще ліпші добродійства зі взаїмної помочи близько трийцять тисяч членів Українського Народного Союза;

щоби ще більше впевнити вдови й сироти членів;

щоби піднести поміч нашим братям у старім краю;

в тих нарадах і працях як найкращого доспіху желають

УРЯДНИКИ, РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ Й ДРУКАРНЯ СВОБОДИ.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ УРЯД КУПУЄ ХЛІБ В АМЕРИЦІ.

БОЛТИМОР, 3. квітня. — Большевицький уряд у Москві мав закупити на шикаговській та нюйорській збіжевій біржі сім міліонів бушлів жита вартости 9 міліонів долярів. Збіжа мається перевести до Росії, щоби запомогти околиці, в яких урожай не дописав.

СУД КАРАЄ МУЖА, ЩО ПОБИВ ЖІНКУ.

НЮ ЙОРК, 3. квітня. — Самий суддя міського суду був свідком того, як один Нюйорчанин Герман Бернштайн на імя, бив на вулиці свою жінку. Суддя візвав його до суду і тут вичитав йому лекцію. Суддя казав обжалованому обернутися до присутних у суді людий, щоби вони подивилися на боягуза, що бє жінку, а відтак дав йому 10 днів тяжкої праці в вязниці.

125-ЛІТНІЙ СТАРЕЦЬ.

При списі населення в Латвії сконстатували, що в окрузі Меедженськ, недалеко Лібави, жиє селянин Осенек, якому точно 125 літ. Він зовтім здоров, чує добре й бачить. При останніх виборах ішов пішки до міста голосувати. Дуже добре памятає ріжні історичні події з першої половини минулого століття. Латвійська влада ухвалила Осенекові досмертну ренту, щоби останні дні життя жив матеріяльно забезпечений.

МЕТОДИСТИ ҐНІВАЮТЬСЯ НА "МОКРИХ" СЕНАТОРІВ.

КИНҐСТОН, Н. Й., 3. квітня. — Річні збори мирян методиської церкви винесли острий виступ проти републиканських сенаторів стейту, які домагаються скасовання проґибіції.

ЯКІ НАЗВИЩА МОЖНА ВЖИВАТИ В РОСІЇ В ПОДРУЖЖАХ.

В Москві появився розпорядок про уживання назвищ у подружжах Жінки, які вступають у подружий стан, можуть уживати назвища свого чоловіка, або своє давне дівоцьке назвище. На скільки при вінчанню не стверджувано назвищ, то молодята задержують назвища, які мали перед шлюбом. Уживати подвійне назвище не вільно. При реєстрації карт уродин можна діти називати якиминебудь іменами, як собі бажають батьки. Коли ж при вінчанню не стверджено офіціяльного назвища, то дитина одержує імення батька й матери, на першому місці назвище перше по азбуці.

ЖИДІВСЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ НА УКРАЇНІ.

Представник жидівської телеграфічної агентури у Москві звідомляє, що уряди України, Білоруси й Закавказії сповістили московський центральний уряд, що зарезервували землі для сто тисяч жидівських родин.

МІСТО СИБАРИСТІВ.

Тому 2400 літ землетрус засипав місто Сибаріс. Але сибарити — по імени — ще нині жиють по всьому світі. То люде, які люблять виґідне, лінивe життя. Тепер місто Сибаріс має наново повітати з румовищ. В Реджо (в Калябрії) оснувалось археольоґічне товариство, яке поставило собі за ціль, відкопати з руїн місто Сибаріс. Сподіються, що ці розкопки увінчаються такими гарними успіхами, як давнійше при розколках Помпеїв. Вважають зовсім певним, що вдасться відкопати мешканця Сибаритів і довідаються щось близше про їх життя. Провадитиме розкопки професор Ґаллі, довголітній директор музею в Фльоренції. Він переводив також розкопки біля Фієзоле, де то відкопали дуже гарну сейрурійську святиню.

ЛЮВРСЬКИЙ МУЗЕЙ МАЄ ДОРОГОЦІННУ МАПУ.

Тло її то плита з яспісу, міста зазначені самоцвітами (дорогими каменями) з написами з щирого золота. Ріки, то стяжечки литої плятини. Дрібненькими брилянтами зазначені границі. Мапа виконана в Росії виключно з Російських матеріялів. Виконана виключно робітниками з російського населення. Цар Микола II. жертвував цю мапу Франції. Мапа велика на 1 кв. м. вартість її 5 міл. зол. франків.

Большевики признають помилку і вертаються до приватного капіталізму.

МОСКВА, 3. квітня. — Совет праці й оборони приняв нині далекосяглі постанови про будучу економічну політику Росії.

Совет відбув нараду під проводом заступника премієра Леона Каменева, на якій ствердив, що урядова контроля над торговлею і промислом скінчилась невдачею, і рівночасно постановив запросити приватних капіталістів до участи у внутрішній торговлі.

Совет постановив теж усунути обмеження щодо продажі товарів приватним підприємствам державними тростами і кооперативними організаціями, а також значно зменьшити приватним торговцям податки.

Леон Каменев заявив, що ся реформа найважнійша від часу, коли покійний Ленін проголосив НЕП (нову економічну політику. Він додав, що се було необхідне, бо упадок торговлі в Росії більше шкодить большевицькому державному устроєви аніж приватним капіталістам.

Почин до сих реформ дав Верховний Економічний Совет, який признав, що війна проти приватної торговлі поправді зруйнувала внутрішню торговлю Росії і довела край до економічної крізи.

Се ствердив голова Верховного Економічного Совета Фелікс Дзержинський, котрий заявив, що дотеперішня економічна політика советського уряду була помилкою, яку слід явно признати.

НОВИЙ МІНІСТЕР СКАРБУ.

ПАРИЖ, 3. квітня. — На місце уступившого французького міністра скарбу Клементеля премієр Ерріо покликав сенатора Анатоля де Монзі.

Президент Думерг вже затвердив його номінацію.

Де Монзі поставив як умову вступлення до кабінету, щоб Ерріо помирився з Римом. Сей згоінвся, щоби Францію у Ватикані заступав представник Альзації і Льотарингії.

КРІЗА НЕ СКІНЧЕНА.

ПАРИЖ, 3. квітня. — Фінансова і політична кріза у Франції не скінчилась, а радше ще гіршає.

Коли правительство не найде заради на фінансову крізу, то воно мусїти-ме уступити.

Заповідають теж нові вибори у Франції, в разі упадку правительства Ерріота.

ДВОХ КАНДИДАТІВ НА ПРЕЗИДЕНТА.

БЕРЛІН, 3. квітня. — Всі німецькі републиканські політичні ґрупи погодились голосувати на одного кандидата на президента Німеччини, а саме на дра Вільгельма Маркса.

Соціял-демократи, які здобули найбільше голосів, усунули свого канідата Отта Бравна, годячись віддати свої голоси Марксови.

Зновуж консервативні, націоналісти і монархісти обеднались біля кандидатури дра Карла Яррееса.

Тепер виборча боротьба зосередиться біля сих двох кандидатур, і як сподіваються, буде вона дуже завзята.

Вибори будуть в неділю, 26-ого с. м.

ПОЛІТИКА І РЕЛІҐІЯ.

БЕРЛІН, 3. квітня. — З уваги, що кандидат републиканських ґруп др. Маркс католик і провідник католиків, його прихильники бояться, що се може зашкодити йому у виборі президента, а помогти його противникови дрови Яррєсови, котрий є протестантом, себто належить іо реліґії більшости німецького народу.

(В Німеччині і тепер 38,117,501 протестантів, а 19,326,296 католиків).

БРАВН ПРЕМІЄРОМ ПРУСІЇ.

БЕРЛІН, 3. квітня. — Пруський сойм сьогодня знову вибрав соціяліста Отта Бравна премієром Прусії.

Він одержав 220 голосів, консерватист Петеро дістав 170 голосів, а комуніст Пік 40 голосів.

ЗА СУВЕРЕННІСТЬ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 3. квітня. — Правительство Нової Зеляндії звернулось до Ліґи Народів офіціяльно, щоб на будуче не посилала їй документів, через кольоніяльний офіс у Лондоні, але просто і безпосередно до її столиці, Веллингтону.

ТУРКИ ПРОТИ КУРДІВ.

ЦАРГОРОД, Туреччина, 3. квітня. — Турецька влада повідомлює, що її війска осягнули нові успіхи в боротьбі проти Курдів в Малій Азії.

ПЕРЛИ Й АВТОМОБІЛ.

ЛОНДОН, 1. квітня. — Жінка бувшого премієра Лойда Джорджа загубила в дорозі з Еспанії низку перел, яку оцінено на $5,000.

З того приводу напала тутешня соціялістична ґазета Дейлі Геролд на Лойда Джорджа, кажучи, що він розбогатів на премієрстві і купив жінці такі дорогі перли.

Но се жінка Лойда Джорджа відповіла, що се неправда, буцім то перли коштували $5,000. Вони каже, вона, не коштували і 50-ої частини того, що коштував автомобіль бувшого соціялістичного премієра Ремсея Мекдоналда, який він одержав в дарунку від капіталіста сера Ґренте; та що її чоловік купив їй низку перел не з міністерської платні, а з теперішнього більшого зарібку за статті в ґазетах.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛИСТ З БЕРЛІНА

Наша еміграція, як не горожани німецькі, участи в виборах не приймає. Вона тільки питається у душі: „коли то й ми будемо вибирати свого гетьмана, або президента?" І може жалує неоден, що цей речинець відсувається у невідому будучність. Може і з вини коли не рішаючої, так частинної і декого з час.

Для еміграції вибори це лиш зовнішний ефект. Тай за те най буде Богові дяка, бо й ефектів у нас мало. Сіро і безвиглядно.

Емігрант український бідує. Біда доходить до найвисшого пункту. Здається так зле, що вже гірше й не може бути. Всяке життя завмерло. Товариства істнують на папері і у споминах. Ні сходин, ні засідань не відбувають. Ніхто не платить вкладок і нема защо навіть льокалю наняти, нема гроший, щоб на сходини, або на засідання поїхати. Прямо нужда. А тут чуємо, що число нуждарів має збільшатися, бо Чехи проганяють нашу молодіж (з области колишньої західної України). „Нехай вертає іо Польщі", — кажуть не зважаючи на те, що не всякий може вернути. Ці останні певно будуть шукати в Німеччині свого нового приюту, прийдуть туди на солону воду, бо нічого для них нема, нічого не приготовано. Нема як і кому. Ми розбиті на кілька груп, котрі сидять за мурами своїх партийних і всяких других інтересів і не хочуть носа виставити зпоза них. Дехто й не може, бо гадає вертати, до Галичини, або до большевії. І не дивуватися, — бо кому хочеться гинути в голоду?!

Одинокою проявою нашого життя за останні часи було аматорське представлення. Грали студенти і студентки „Гіх" Винниченка. І грали на загал беручи, як на аматорів, добре. Пп. Туркевичівна, Авдикоечівна, Пеленський, навіть дуже добре. Пеленський завіав собі богато праці, заки приготовив штуку. Ще кілька проб, а до того якась добра саля, з відповідною сценою, і можнаби показатися навіть перед ширшою публікою.

Представлення відбулось в бараках, далеко від берлінських центрів, на сцені, на котрій нема куди рушитися, — бо не було гроший на покриття видатків. До табору від зелізниці і від трамваю далеко, трудно навіть допитатися, де він і мабуть тому зі старшого громадянства прийшло тільки чотири родини, буквально тільки — чотири! Решта — наші студенти і мешканці табору, значиться найбіднійші з бідних.

Сумно! Дай Боже, щоб повеселіло, але великих виглядів на те нема. Гірка буде наша емігрантська паска сього року, ой гірка!

Н. М.

ЗАХОДИ ПО УКРАЇНІЗАЦІЇ ШКІЛЬНИЦТВА НА КИЇВЩИНІ

Ґубнаросвіта Київщини затвердила плян українізації всіх висших і професіональних шкіл Київщини, який має бути переведений протягом весняного і літного семестру біжучого шкільного року.

Згідно з тим пляном ті студенти висших шкіл (Вузів) і педагогічних курсів, які вже кінчать сі школи, повинні скласти іспити з української мови, при місцевих Вузівських іспитових комісіях, при участи представників центральної іспитової комісії, незалежно від того, чи мають сі студенти „зачоти" з української мови, чи не мають. Хто не складе сього іспиту, той не одержить випускного свідоцтва.

Решта студентів учиться української мови в курсі свого навчання у школі і складає іспити перед місцевими Вузівськими комісіями, які вимагати-муть від студентів повного знання української мови, се значить, цілком вільного володіння нею в слові і письмі. Не будуть допускатись до дипльомних робіт ті студенти, які не складуть іспитів з української мови.

При принятті до Вузів в 1925-6 р. абітурієнти не будуть допускатись до іспитів з інших дисціплін, поки не складуть іспитів з української мови.

У науковий плян усіх Вузів вводиться з біжучого весняного семестра обовязковий курс української мови, що буде мати цілком практичний характер. Крім того у науковий плян Вузів вводиться економогеографію України, схему історичного розвитку сучасних соціяльних угруповань на Україні й історію українського письменства, мінімум енциклопедії українознавства.

Щодо професіональних і фабрично-заводських шкіл, то і в них таксамо вимагається від укінчуючих учеників іспитів з української мови; в противному разі їх звільнюється зі шкіл або залишують їх у школах на другий рік. В сих школах також вводяться наукові пляни дисціпліни з українознавства, з виїмкою коротко-термінових курсів, де обовязковим є лише курс української мови.

При слідуючому принятті учеників до професіональних шкіл обовязує іспит з української мови. Хто не складе іспиту, тому буде відмовлено в принятті до школи.

Від педагогічного персоналу шкіл вимагається, щоб до 1-ого вересня с. р. склали іспити з української мови перед спеціяльними комісіями, при участи представників Ґубпрофосу і Ґубкомісії по українізації. Хто не складе іспиту, буде звільнений з посади. Професори й учителі, що знають українську мову, повинні негайно перейти на викладання своїх дисціплін українською мовою, а з осени сього року всі викладачі повинні перейти на українську мову.

Для викладачів, які не знають української мови, організуються курси для викладачів, розбиваючи їх на групи відповідно до фаху.

Вкінці, технічний персонал шкіл також повинен мати свідоцтва із знання української мови, а діловодство в школах негайно буде переведено на українську мову.

Сі заходи вказують на те, що значна часть студентів і професорів досі або легковажили собі справу українізації, або й опір сьому ставили, та що шкільна радянська влада перестає панькатися з такими студентами і професорами і примушує їх

ВЕЛИКА ПОЛЬЩА Є ПОГРОЗОЮ ЕВРОПИ

Знаменита стаття „Manchester Guardian". — „Панованє Польщі на Білоруссю, Волинню та Східною Галичиною триватиме лише доти, доки Росія буде виключена з міжнародної політики". — „Велика Британія та її домінії ніколи не згодяться воювати, щоб Польща могла романізувати грецьку церков на Волині й щоб Східна Галичина далі могла називатись Малопольщею".

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Европейська дискусія над ґарантійним предложенєм Німеччини все не вгаває й разураз стає для Польщі все прикрішою. Вже й рада Союза Народів закінчила свої засідання, вже й побаченнє між Чемберленом та Ерріо відбулось, вже й Скшиньскі повернув з Парижа до Варшави — словом, в европейській політиці начеб-то знов запанував буденний настрій. А все-таки буря, яку зняло німецьке предложенне, не перестає шуміти, і в цім шумі все виразнійше чуються небезпечні для Польщі ноти.

Аліянтські дипльомати зробили все, що було в їх силі, аби сховати свої дійсні наміри. Чемберлейн мав заявити, що Англії однаково як і Франції залежиться на додержанні Версайського договору й що вона його порушення не допустить. Скшиньскі виїхав з Парижа заспокоєний і повний самовпевнености...

Але сучасне суспільство має свою „невиховану індину", що зраджує всі таємниці „дорослих". Цею „невихованою дитиною" є преса. „Дорослі" можуть собі виступати перед „чужими" ще з якими гладенькими фразами й зализаними обіцянками, а тут висказує „невихована дитина" й на цілий світ кричить: „А я щось знаю! А я щось зовсім инше чув!..."

Не без того, щоб „дорослі" часом не послугувались свідомо „невихованістю" преси. Часом буває так, що дипльомати мусять висловлюватись доброзичливо, але разом з тим хотять одвести душу щирим словом. Тоді дається знак „невихованій дитині", щоб вона сповнила свою службу. „Дорослі" можуть кождої хвилі відпертись: „Ми за слово нашої преси не відповідаємо... Преса в нас вільна"... Але ділоє зроблене, сказано те, що треба було сказати — а офіціяльно на лиці іипльоматії грає найприязнійший усміх...

Підчас нинішньої дискусії спостерігається щось подібне. Ерріо, напр., так і світиться, так і вилискує від доброзичливости до Польщі. А його орган „Ere Nouvelle" устами проф. Віктора Баша наговорив на адресу Польщі якнайбільших прикростей та імпертиненцій. Що це необчислима „невихованість" французької преси — чи свідоме послугованне її „невихованістю"? Певного тут нічого сказати не можна, але у Поляків мусить залишитись якийсь трівожний присмак, якесь почуття неясности. Щось тут є, щось небезпечне під цею подвійністю ховається!

Про лице англійського міністра Чемберлена навіть того не можна сказати, щоб воно світилось особливою доброзичливістю до Польщі. Крижаним холодом віяло від нього в Женеві й Парижі. Але все-таки по відізді Чемберлейна з Парижа офіціозний „Temps" повідомив, що **англійський міністр признав слушність польських вимог** і згоївся приняти Польщу до ґарантійного пакту, який забезпечив би її західні границі.

Коли б це справді так було, то це можна було б признати за великудипльоматичну перемогу Польщі. Але тут приходить англійська „невихована дитина" й починає на цілий світ кричати: „А я щось знаю! А я щось зовсім инше чув!..." Виявляється, що справа стоїть зовсім не так блискучо, як про це писалось в офіціозних реляціях.

Англійська преса з самого початку іскусії заняла **вороже** становище до Польщі. Першим пролунав остерігаючий голос лондонського „Таймс-у". По скінченні женевських нарад, дипльоматичний співробітник другої великої часописи („Observer") писав, що Чемберлен ма сказати до Ерріо: „Польща тільки виграє, коли віддасть Німеччині данцигський коритар і польську частину Горішнього Шлеску". Це стояло в повній згоді з крижаним виразом Чемберленового облича....

Нині, коли все вже, здавалось, вирішено й припечатано, з великою вступною статтею виступив „Manchester Guardian" — один з більш впливових і найкраще поінформованих часописів в Англії. Наводимо з цеї статті слідуючі більш яскраві уступи:

„Польський коритар є географічною нісетницею, а поділ Горішнього Шлеску означає господарську катастрофу. Східну Німеччину буквально пошматовано. Нема сенсу дошукуватись у цім випаїку справедливости. Досить ствердити, факт, що Німці ніколи не погодяться на таке проведенне границі. Ця границя може істнувати, поки Німеччина буде приборканою, подібно як **панованне Польщі над Білорусю, Волиню та Східною Галичиною може тривати лиш доти, доки Росія буде виключена з міжнародної політики.** Коли варто підтримувати польське панованне на східних і західних окраїнах, аби тільки далі приборкувати Німеччину й Росію — то хай буде так. Але тоді треба виректись усякої надії на розброєнне й на мирну будучність...

„Коли б англійська світова держава сказала, що вона забезпечує границі Польщі, то це було б такою самою брехнею, як коли б Німеччина й Росія сказали, що вони навіки годяться на ті границі. **Велика Британія та її домінії ніколи не згодяться воювати** для того, щоб почтові скринки в Данцигу були помальовані польськими барвами, **щоб Польща могла романізувати греко-православну церкву на Волині й щоб Східна Галичина могла далі називатись Малопольщею"...**

Вихід із нинішньої ситуації часопись бачить у тім, щоб **„мовчки перейти над Польщею до порядку денного,** порозумітися з Німеччиною й тільки добитись заневнення, що Німці не змінять своїх східних кордонів силою".

Пресовий голос є тільки пресовий голос. Навіть коли б це був голос офіціозного чи урядового органу, то в разі потреби його можна було б відкликати, помістивши відповідне спростованне. Але що тут маємо до діла з голосом **симптоматичним,** може навіть **інспірованим** — у цім ніхто не сумнівається. Знають це добре й у Варшаві, де вже відбулись протианглійські манїфестації...

Фактично на-разі ще в Европі нічого не змінилось. Усі державні границі ще проходять там, де проходили перед роком і перед двома. Але все більше вияснюється необхідність змін, і в рівній мірі вияснюється все зростаюча **політична ізольованість Польщі.** Нинішня европейська дискусія показала, що на випадок конфлікту з західним чи східним сусідом Польща на допомогу Англії ні в якім разі числити не може. На-разі добре й це. Слідуюча дискусія напевне покаже, що й французька „невихована дитина" не зовсім на вітер говорила.

А тоді — finis Poloniae!

Прага, 21. березня.

Радянин.

YOUNG UKRAINE IN BLOOM

CHILDREN SHARE IN HONOR

Great Poet Commemorated by Oration, Choruses, Children's Act and Work of Excellent Choir.

The Ukrainian who did honor to Taras Shevchenko in Foresters' Hall Saturday night with their Canadian friends have a society known by their patron poet's name. It is cultural, not political. It finds expression in the Ukrainian Chorus, and the Chorus choir was out in full glory.

Men and women in national costume brilliant as Christmas cards, sang the songs of the Ukraine in all their haunting loveliness. Children with flaxen hair, dark eyes and round rosy cheeks, flowers of the far-off steppe blooming in Canada, held up Taras Shevchenko's flowerdecked portrait, recited his poems, and went through a very creditable tableau, in which the spirit of Taras Shevchenko and the spirit of Ukraina in chains also took part.

* * *

Nothing can exceed the self-possession of those Ukrainian babies. Some of these on the stage were very tiny. They were real children, playing tricks on one another in the glare of the footlights, but perfect in their parts. Other little ones voyaged up and down the aisles with perfect composure, pausing to play where they recognized someone, but never making a noise. Only the very littlest babies now and again commented "Goo-goo" and "Da-Da" in their mothers' arms, proving that they were learning English early.

One mite in a ping sweater, who could not be three years old, made the journey to the steps of the stage half a dozen times. Everybody hoped she would toddle up. But she was satisfied with an inspection and walked gravely about until retrieved by a four-year-old in neatly pressed rompers.

* * *

An oration on "Shevchenko, father of the Ukrainian Resurrection," by Mr. Horovich, a recently-arrived exile, was, of course, unintelligible to Canadians, but no one could miss its fervour or fail to appreciate its heart-felt earnestness. Mr. P. W. Koohtow, the manager of the Chorus, a splendid figure in full Cossack costume recited Shevchenko's poem "To all my countrymen" with magnificent eloquence. Mrs. Livesay's address on "Shevchenko the poet" was in English, and was listened to with rapt attention by all in the audience, Canadian and Ukrainian.

* * *

Singing of the coir was every whit as impressive and appealing as their efforts at the Exhibition, and in the Standard Theatre. With the utmost loyalty towards the Mendelssohn Choir one was forced to realize that their recent offering of a "Ukrainian folksong" was only a photograph of the real thing. Perhaps that is all that could be expected from a Kurt Schindler arrangement. We do not gather figs of thistles.

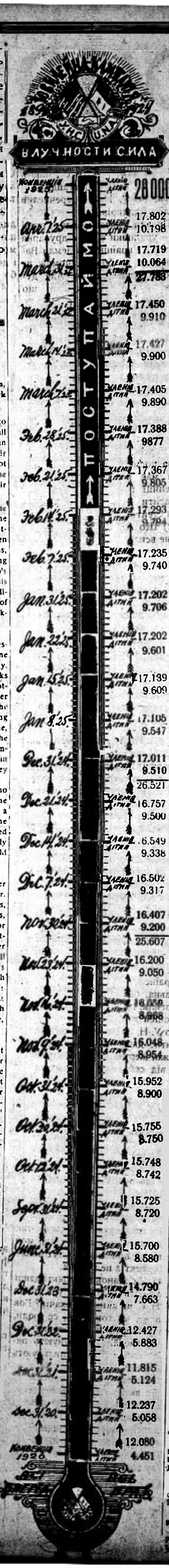
* * *

Koshetz, the great master who was here two years ago with the traveling Ukrainians paid Dr. Fricker's Organization the compliment of saying "Give me the Mendelssohn Choir and I can conquer the world." Some, however, might doubt it even in that corps he would find basses of the deep vibrant quality, or tenors of such appealing tone as Mr. Hassan, conductor of the Toronto Ukrainian Chorus, has developed; and the Ukrainian women's voices interpret the minor keys in a fashion seldom equaled.

That requiem, "Remembrance Forever," one of A. Koshetz's compositions, with which the choir opened the evening of song, was one of the finest pieces of "church music" ever heard in Toronto. Of course, the Ukrainians have the distinct advantage of singing in their own tongue, which is as happy in vowels as Italian.

Other songs of the evening included the "Lullaby" of Leontovich, made famous by the visiting choir two years ago, an alto solo with music by Zaremba to Shevchenko's words, and several Cossack songs, such as "The Green Oak Tree," "The Cossack Leaving for War," "Looking for My Cossack," "Mother's Only Daughter" and "A Cossack's Death."

(The Evening Telegram, Toronto, March 23, 1925.)

ВІД УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА В ПРАЗІ.

Група Української Національної Молоді Високих Шкіл в Чехо-Словаччині при УАГ. в Празі.

Ч. прот. 80/25.

Прага, 18. березня 1925.

До Хвальної Редакції Свободи в Джерзи Сіті, Н. Дж.

Ми, українська національна молодь, згуртована в Групі Української Національної Молоді в Ч. С. Р., опинившись на еміграції, приневолені були наразі замінити боротьбу з ворогом з крісом в руках на боротьбу словом і пером. В тій цілі рішили ми видавати свій незалежний орган, що віддзеркалював би всі наші пориви і стремління. Серед дуже тяжких і неприятливих обставин, як моральних так і матеріяльних, приступили ми до цього завдання, бо стоячи на національному принципі, не могли ми числити на ніяку посторонню поміч, а до своїх не хотіли звертатися вже із самого початку, щоб не викликати недовіря до нашої праці.

Маємо право думати, що Хвальна Редакція годиться в принципі з напрямком нашої „Національної Думки", про що можуть свідчити часті передруки з нашого скромного журналу, поміщувані у вашому дневнику, ізза чого ми самозрозуміло не підносимо жадних претенсій, а противно, сей факт додає нам сили і охоти до дальшої праці у вибраному напрямі. Та всетаки мусимо признатись, що наша праця дуже утруднена недостачею відповідних матеріяльних засобів, котрі нам уможливили-б вже як не піднести рівень нашого журналу, то що найменьше удержати на дотеперішній висоті. Фонди, якими розпоряджує редакція, не вистарчають з причини чималих недоборів, які повстають наслідком сього, що велику скількість чисел висилаємо даром до краю, а також і тим студентам емігрантам в інших краях Европи, котрі живуть серед дуже тяжких матеріяльних відносин. Недобори ті покривали ми до тепер добровільними датками наших товаришів у Празі, та на дальше і на се жерело вже не можемо більш числити з причини погіршення матеріяльних відносин студентів на еміграції в ЧСР. Тому прийшлось би залишити видаванне одинокого дід цю пору національного журналу та еміграції і не протиділати іншим журналам з ворожим нам напрямком, котрі, одержуючи значну матеріяльну допомогу з Америки, — можуть і будуть надальше виходити і то не лише літографовані але й друком.

По тій причині рішив Виділ Групи звернутись до Хвальної Редакції з проханнем прийти нам в поміч в першу чергу через придбанне певної кількости передплатників, а відтак по можности і грошевою допомогою, а також і від себе вставитись за такою допомогою у тих Громадян та Організацій, з якими Хвальна Редакція в контакті.

Фякуючи сердечно згори за всяку поміч, остаємо з правдивою пошаною

ЗА ВИДІЛ ГРУПИ:

Мельникович, м. голова.
Вас. Лопатнюк, писар.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЕКТИ.

221.

Детроіт, Міш.

Коли я читаю проекти на 16. конвенцію аж голова болить а жаль бере за серце: нащо і по що тільки писати, а все одно і те саме?

Возьму на примір, проект за тую нещасну дієту головних урядників, що беруть ту жебрачу місячну платню. Я від себе поважані делеґати, яко старий член пропонувавби для добра У. Н. С. того проекту зовсім не брати під дискусію. Возьміть під увагу, шановні делеґати отсе: Вас там буде відай понад 360. Почнете говорити про цю справу то будете спречатись над тим проектом найменше дві години. Коли єсть на годину одну 75 цн. то се зробить суму 450 долярів. А де видатки на галю, папір? І на останку, все ще заплатите певно тим пару людям дієти, бо так диктує здоровий розум, бо коли такий урядник вийде з дому, взявши 50 долярів, а прийде з нічим, то й дружина його розплакаласьби, якби він розказав!

Я маю практику, що фабрика як висилає свого робітника на пару днів дальше від його мешкання, хоча фабриканти не рахуються з демократією. За те ми рахуємося демократи, а визискувати своїх передових людий, се булоб не по людяному.

Возьміть проект за діти. Пропонують: як умре, виплатити, а як жиє віддати. А де взяти? Я не знаю. Порахуйте Шановні Делеґати: вступила дитина, маючи 16 років. Умерла, маючи 18. Союз мусить виплатити 400 долярів. Дитина вложила 500 долярів, решту 395.00 долярів мусить зложити 1380 дітий в місяць, а як булоб таких випадків десять, то вже й по дитячій касі. Я від себе пропонувавби: як позводять стейтові власти, завести табельки ріжного сорта, як приватні компанії мають: 5, 10, 25 і 35 цент. в тиждень. Тоді кождий обезпечувавбися так, як його стати. Тоді можнаб зробити посмертну виплату і двайцятьлітну. Розуміється, після того бралобися місячну чи тижневу вкладку. А єсли се не можливо, то продовжити літа до 21 року як було в проекті 146 відділу. То булаби полекша для дівчат, бо вони мало заробляють, а до 21 року пересічно виходять замуж, то й мужі за них потому платилиби вкладку до У. Н. С.

Желаю як найліпшого успіху 16. головній конвенції.

Стефан Хомяк,
член, 146 від. У. Н. С.

202.

Правиденс, Р. Ай.

Наближаєсь час 16. Конвенції У. Н. С., де маються зїхати Шановні Делеґати У. Н. С. щоби мудро і зрозуміло на будуче обговорити усе точно в користь членів і члениць У. Н. С.

Хай і мій проект послужить Шановним Делеґатам, а найбільше проектодавцям.

Говорить стара пословиця чим глибше в ліс, більше кривого дерева.

Від дня оголошення, 16. Конвенції Екзекутивою У. Н. С. в Рочестер, Н. Й. шановні проектодавці, кождий з осібна, мов на перегони, хто кого переможе, мій проект ліпший як другого, так булоб добре, так має бути, бо я член У. Н. С.

Союз має поверх одного міліона долярів, усего нам треба. Уряд У. Н. С. має усе робити, каса У. Н. С. має дати на все гроші, усе має збудувати, усе мається гуртувати коло У. Н. С. Тай правда свята що й гарноби було; чому ні? І я за тим і другий і всі члени за тим, бо-ж ми члени У. Н. С. Ми-ж Українці з крови і кости, чомужби нам того не мати. У. Н. С. має нам українську вечірну школу зорганізувати, при кождому відділі тай кваліфікованих учителів надати (розумієсь старокрайових).

У. Н. С. негайно має збудувати сиротинець, закупити землю та усе завести.

Урядники У. Н. С. мають всюда за всім пропаганду ширити, бо У. Н. С. перечислив міліон долярів.

Правда, свята правда. Гроші є, — урядники є, своя друкарня є, тай і Українців на земли Вашінґтона не бракує, чомуж не робити гарні думки. Але думаю, що ті проектодавці, що засипали часопись Свободу, мов гриби по дощи, чи вони писані в дійсности щирою порадою, чи ті шановні члени і делеґати, чи направду бажають великої зростаючої каси, посмертного для вдів і сиріт. Я думаю, що ні і ще раз повторяю, що ні.

1) Кождий член і делеґат мусить зрозуміти, що У. Н. С. се ніяка політична чи там релігійна партія. Се лишень запомогова посмертна асекурація, котра має кождому Членови і Члениці точно посмертне виплатити і застосуватись правам стейтовим.

2) Що до сиротинця У. Н. С. не всилі збудувати і утримати, великий заклад, як сиротинець, бо не має найменшого на то фонду, а хоть перейшов 1 міліон долярів то се фонд посмертний.

Пригадаймо 1918 р., що тоді було, а єслиб знов таке впало, не говорю 120 членів і члениць, але 500 мертвих, чи буде тоді "міліон долярів?" Я розумію, що колиб члени і члениці У. Н. С. хоть по одному доляру річно зложили, а в порозумінню з другими українськими організаціями тогди і У. Н. С. ставби помочею так як не одну тисячку дарував на сиротинець у Філаделфії. Сиротинець потребує не соток а тисячів тисяч, бо то не льоту купити, гавз збудувати, а люди самі моргечерів сплатять.

3) Що до школи вечірної української се щось в роді американської больки. І тут шановні проектодавці розплакались "школи дайте школи." Я думаю, чи се не так звані "товариші" горлають, бо кождому з них в очах стоїть міліон долярів. Що до школи, се кождого члена і відділу есть святий обовязок старатись о школу, аби в дітвору вщіплювати українську народність. Канада славна, бо має інститут Петра Могили. І тут можемо мати, але грошей дайте. Не горлати нам, що У. Н. С. має нам то усе зробити, давваймо самі і то поважні жертви, а ну хто перший. Я від себе жертвую на такий інститут як Петра Могили $25.00.

Таж в Америці всюди є церкви, і школа при кождій церкві є, а учать дяко-учителі читати, писати, співати, не тільки Богу молитися, але і неньку Україну любити. Але знайдуться свідомі "товариші" "сам не піду дитини не пішлю," а кілько то членів і члениць У. Н. С. батько і мати, поверховному аж страх патріоти, а в хаті до дітей так дзенькають по англійськи, мов теля під ножем. Чияж тут вина? Се є факт а не брехня.

4) Чи шановні проектодавці уважають головних урядників У. Н. С. як яких попихачів? Гов панове, чи товариші, се люди, котрі варта пошанования, бо вони провадять і рунують нашим добром, вони пильнують нашого гроша і стараються по силам ширити і збільшити У. Н. С. як другі посмертні. компанії. Ми поставили їх як уряд асекурації а не як професорів, докторів, чи диплоьматів.

Пора нам зрозуміти, що голими руками горячого заліза не возьмемо, а єсли хочемо з другими народами на рівні стати, даймо гроші.

Володимир Рекрут,
член і пред. від. 177 У. Н. С.

223.

Вилкс Беррі, Па.

Подаю пару проектів під розвагу делеґатам.

1) Щоби конвенція відбувалася що 4 роки.

2) Щоби 17. конвенція була у Вількес Барре, бо в тій околици есть богато відділів У. Н. С, то головна каса не буде мала тільки розходів на оплату подорожи делеґатам.

3) Щоби Свобода далі виходила яко дневник, але побільшити на 8 або 12 сторін, щоби можна писати не тільки новини і дописі, але й адвертайзменти бо з того є добрий дохід.

4) Щоби календарі видавати і надалі за оплатою 30. центів.

5) Єсли член належить до У. Н. С. через 30 років, щоби його звільнити від місячної вкладки.

6) Щоби був сиротинець при У. Н. С. для сиріт по членах У. Н. С. і для нездатних до праці членів.

7) Єсли котрий член хоче побільщити своє посмертне, щоби йому рахували від тих літ, як вступив до У. Н. С.

8) Щоби до кляси СС принимали не тільки фармарів і офісових свистунів, але і майнерів.

9) Щоби 17 конвенція не відбувалася так як 16 в великім пості, ще й до того в зимні дні, але в червни або липни, щоби делеґат міг посидіти троха на свіжім повітрю і таксамо попи будуть мали відповіднійший час, бо в пості кождий занятий сповідию. Не бійтеся панове урядники, що піп вас буде критикувати. Бо нам треба просвітних людий не тільки в церкві але і при народних організаціях. Піп не чорт але також чоловік.

Бажаю всім делеґатам доброго успіху.

Іван Барнась,
делеґат від. 223.

224.

Клевланд, О.

Прошу помістити тих кілька конвенційних проектів:

1) Член, підвисшуючи своє посмертне повинен платити від тих літ, від котрих вступив до У. Н. С.

2) Вразі коли член стане калікою, і есть нездібний більше до праці, такого члена треба увільнити від вкладок і щоб був надалі членом аж до смерти.

3) Кандидат, вступаючи до У. Н. С. а заплатить з гори на цілий рік, повинен мати привілеї до посмертного від першого дня його вступу.

4) Старатися, щоб на членів більше вкладок не вкладати, бо вже і так досить платять.

5) Члени котрі неуміють читати, повинні бути звільнені від часописи "Свобода" і її оплати.

6) Щоб женщин принимати до У. Н. С. на суму $2000 а мущинам підвисшити на суму $3.000.

7) Щоб часопись "Свобода" виходила надалі яко дневник, але на 6 сторін друку, а недільне число повинно бути більше і "комічне" на вид американської часописи і з тою самою оплатою.

8) Час від часу у Свободі повинні поміщуватися фотоґрафії українських людий і. и. із тим стараннем щоб "Свободу" доручувати що дня, а не як буває, що член отримує нераз 4 числа равом.

9) Всякі оголошення відділів повинні бути поміщені безплатно.

10) Точки в деклараціях менше важні повинні бути вичеркнені, бо при виповненню доктором кандидат мусить платити $2.00 а головно точка (Васерман) повинно жадатися від більшої як до тепер, бо з таким кандидатом треба іти аж до Клінік де за тестованнє крови знова платить $5.00. Се есть кривдою для кандидата і таким чином кандидат зовсім відказується від вступлення до У. Н. С.

11) Старатися, щоб конвенційні наради не відбувалися до пізної години в ночі, бо на слідуючий день, місто уважати радити і думати він в той дрімає і снить про якусь вселенну.

12) Наколи потреба буде вимагати, то конвенційні наради продовжатся ще на оден день, а не як буває, що перший день бувають справоздання, на другий день сваряться, а на третий день як раз дещо можна доброго врадити, так наради замикається, бо делеґати мусять розїздитися, і так з чим приїхади з тим і відїхали.

12) Що колиби щось неможливе до вирішення на конвенції, щоб дати під референдум по відділах.

Іван Сподар, дел. від. 364.

225.

Кліфтон, Н. Дж.

З нагоди зближаючоїся XVI. конвенції У. Н. С. появилось богато проектів в Свободі. Члени У. Н. С. без ріжниці переконань партійних мають всі однакові права висказати свої думки. Кождий думає по своєму як надальше зарадити над зростом нашої могучої народної організації У. Н. С. Було до тепер богато проектів щирих, в котрих проектодавці давали щирі думки для добра організації, але були і такі, що негодяться з більшостию членів, що негодяться з цілим загалом і що через сі проекти колиб вони були виконані може потерпіти У. Н. С. і народна справа.

Приміром недавно оден проектодавець подав, що У. Н. С., а зглядно конвенція „не має ухвалювати якісь жертви на Рідний Край" і каже, що „нам Рідний Край нічого не поможе; що ми повинні дбати більше про себе!" От самолюб і то ще делеґат на конвенцію.

Що до органу У. Н. С. то бачимо з проектів, що більшість членів домагається побільшення видавництва „Свобода" з 4 сторін на 6—8 сторін щоденно. Се цілком слушне домаганнє, бо кождий свідомий Українець повинен знати, яку користь преса, що веде до просвіти, до знання, до кращої будучности. І з тою більшостию голосів повинна числитись наближаюжаючася конвенція щоб як членам так і цілому загалови дати корм просвітний і боєвий.

Був на сторінках Свободи також проект, щоби орґан У. Н. С. „Свобода" заняв прихильне становище до Радянських Републик, а з окрема до т. зв. Радянської України.

З сего проекту виходить, що деякі з большевичені Українці хотять і між членами У. Н. С. запровадити свою „чеку". Але дарма! Не удасться вам. Кождий свідомий Українець знає, хто є ті Радянські Републики, хто є ті, що затопили в мори крови найкрасший цвіт укр. народу, що виморили голодом міліони укр. народа, що безправно напали на повстаючу У. Нар. Републику, що в Ридзі віддали Ляхам 11 міліонів укр. народа, що їх агенти в Америці в своїй гадючій пресі, що друкується в українській мові, зневажають, все що українське і під покришкою диктатури пролетаріяту зваблюють нашу еміґрацію до червоного царства Люніна „гдє же нєт украінцов, нєт хахлов, только червона матушка, червона Украіна з Мойшами, Бронштайнами, Нахамкесами на чолі".

Тому шановні делеґати в кого єсть національне почуттє, бороніть на конвенції укр. національну честь. Боротьба наша однакова проти всіх окупантів України, як проти Польщі, так і проти червоної Росії. Хай У. Н. С. звяже нас тісно з старим краєм, звяже нас тісно з нашими борцями, що борються проти диких азіятських московських дикунів, проти варварської імперіялістичної Ляшні — до повної побіди українського народа. У. Н. С. мусить подбати і про тих, що томлятьcя по ляцьких і московських тюрмах за спільну нам всім ідею. Тому шановні делеґати, не говоріть, що ми маємо триматись осторонь від Рідного Краю. Я є тої думки, що скорше приставбим утратити своє обезпеченнє навіть і життє, ніж утратити Вільну Самостійну Україну. Тому У. Н. С. повинен приняти надальше прихильне становище до Рідного Краю, давати поміч всім борцям, що борються за велику ідею.

На останку прошу приймити ще кілька моїх проектів під розвагу делеґатам:

1. Попираю всіма силами, щоб Свобода виходила щодня на 6—8 сторін.

2. Щоб Свобода навязала тісну звязь з старокраєвими організаціями і кореспондентами, бо коли ми не прочитаємо жадної кореспонденції зі старого краю то і не знаємо, що там діється. Годжуся, щоб всі ті кореспонденти, що писали до тепер до Свободи, писали і надальше, бо вони нам дають правдиві відомости і правдиві поради.

3. Редактори „Свободи" нехай останутъ на дальше тісами, бо бачимо, що з їх дотеперішного редаґовання Свобода дійсно явилася борцем за Вільну Україну і попирала всякі жертви на визвольні цілі.

4. Справа сиротинця. Проект Мурашки єсть добрий, однак трудний до виконання бо пожере великі видатки.

Тому я даю від себе проект, щоб коли можливо то в справі сиротинця увійшли до порозуміння з другими запомоговими укр. організаціями, бо там також належать Українці, там також суть і будуть сироти; тож отворити тре сиротинець спільними силами.

5. Делеґатам, на конвенції, котрі будуть противно відноситись до У. Н. С. і до Рідного Краю, відібрати голос. Також котрі будуть в пяному стані і спати, усунути і недати дієти.

6. З нагоди XVI ковенції виасиґнувати з каси 1000 до 3000 одлярів на Рідну Школу і другі народні цілі.

7. Ковенція має вислати протест проти переслідувань Ляшні в Галицькій Україні і Москалів на В. Україні і домагання усунення ворожих окупацій з українських земель до Вашінґтону і других аліянтських правительств.

При кінци бажаю конвенції добрих успіхів. Радьте щиро над добром і зростом У. Н. С. Свою Орґанізацію любіть, а ще більше любіть безталанну нашу Вітчину, котра стогне в ляцько-московсько-румунських кігтях. „Свою Україну любіть во время люте за неї Господа моліть". каже Шевченко. Дай Боже, щоб ся конвенція принесла добрі плоди, щоб вся наша еміґрація згорнулась біля У. Н. Союза і сказала Рідному Краєви: Боріться брати, ми з вами; мемо йти до спільної нам ідеї, до Вільної Самостійної України. І от тоді „забудеться срамотная давная година, і оживе добра слава, слава України!"

Лесьо Сисин, член в. 182.

226.

Джанставн, Па.

Читаю конвенціоні проекти і добачую, що більше число проектодавців домагається від орґанізації дуже великих користий, як часописи на вісім сторін, сиротинця, звороту посмертного за життя, задармо календара і т. п., та щоби на це всьо не ухвалювати ніяких фондів. Я також проти фондів, бо члени огірчені і на ті фонди, що є дотепер, але без фондів неможе нічого нового ухвалювати. Єслиби згадані проекти зістали ухвалені без фондів, то в короткім часі зі славної орґанізації тільки памятка може остати, бо готовий гріш скоро розійдеся. Я раджу шановним делеґатам, кому лежить на серці добро і розвиток орґанізації, щоби поставив внесення на конвенції, щоби згаданих проектів не брати під дискусію, **нехай У. Н. С. зістане і розвивеся і надалі на таких основах як є дотепер.** В такім разі заощадимо гроша і дорогого часу на конвенції. Ми повинні бути натілько досвідчені, що обіцяти а не дати то велика хиба. Ухвалити легко, ану заякий час готівка вичерпаєся, що тоді буде? На кого зложимо вину? Ліпше підождім еще, хай У. Н. С. зросте фінансово вдруге тілько, тоді мож буде щось засчити.

Декотрі делеґати пишуть, щоби до уряду не вибирати попів. Це уважаю зайвим тому, бо наші попи немало труду доложили для У. Н. С. Погляддім в минувшину то переконаємося. У. Н. С. єсть організація для всіх тих Українців, котрі попирають ідею за вільну незалежну державність на українській земли, без ріжниці, чи піп, чи то майнер. На слідуючій конвенції будуть делеґати большевицького духа, котрим не лежить на серци добро У. Н. С. Такі делеґати їдуть на конвенцію, щоби шкодити так як шкодять по місцевих відділах. Я вношу проект, щоби делеґати на конвенції слідили за згаданими делеґатами і коли такий делеґат буде говорити щось не до річи то відорбати йому голос на цілий час конвенції і не дати дієти, та **щоби ухвалити до статута У. Н. С., що коли шістьох членів У. Н. С. посвідчить, що член У. Н. С. есть в зносинах з большевиками, ділає словом чи ділом проти У. Н. С. і проти ідеї здійснення української вільної і незалежної державности, щоби такого члена виключити з У. Н. Союза.**

При кінци бажаю конвенції найліпших успіхів.

Василь Ґоржальський,
член від. 300.

227.

Перт Ембой, Н. Дж.

Проектодавці піддають дуже добру гадку що до сиротинця, котра то річ конче потрібна, де би мали знайти вихованнє сироти по наших членах і старці доживати віку нездібні до праці. Алеж мало звертають увагу, звідки фонду на се взяти, коли стейтовий уряд не дозволить гроший з каси У. Н. Союза. Оджеж на мою думку ябим пропанував:

1) Щоби кождий член і членкиння У. Н. Союза дали по 4 або 5 долярів впротягу 6 місяців по головній конвенції, на закупно фарми і вибудовання сиротинця. То раз заболить і більше не буде, бо так і другі народи роблять.

2) Коли такий сиротинець вже буде, то щоби кождий член і членкиня складали при місячних вкладках по 20 центів на утриманнє сиротинця, бож-то где будуть видатки на удержуваннє дітий, платня робітникам коло них, удержаннє учителів чи учительок і т. п.

3) Щоби ліни були знесені, бо члени, котрі підписали ліни, дуже покривджені і завше нарікання есть, що їм обіцяно при підписанню, що ліни за якийсь час будуть знесені, а того не зроблено до сего часу.

4) Щоби часопись свобода виходила на 8 сторін, щоби поміщувано потрохи історію давної України і теперішної Радянської України в українській мові і в англійській мові, щоб могли діти читати, котрим лекше англійська мова чито письмо, аби познакомлювалися, хто вони і якої народности.

5) Недільні числа неконечб потрібні, бо й так не булиб доручувані нашим членам, котрі мешкають на провінціях; се був би даремний видаток.

6) Діточа газетка неконче потрібна, бо колиб Свобода виходила, як висше згадано, то цікаві діти можуть читати і в Свободі; для дітий можнаб поміщувати дещо смішного, гумористичного, аби заохоту мали читати і непотрібний видаток можнаб заощадити.

7) Члени, котрі платять через 25 літ, щоби були звільнені від дальшого плачення, а если так неможливо, то щоби зменьшити їх місячен до половини, а право тесаме аби мали, як передтим до кінця життя.

8) Щоби по більшій части остав тойсамий головний уряд, хибаби конче вимагала потреба в части якоїсь зміни.

9) Видиться богато критики на попів. Одже й попів від уряду не можем усувати, бо й попи есть, що працюють щиро для добра У. Н. С. а й за свій нарід хиттеб віддали, одже за одного чоловіка цілу громаду не карається.

Желаю доброго успіху всім делеґатам і делеґаткам.

Григорій Демкович,
делеґат і чл. від. 104 У. Н. С.

ЯК СТАРЕ Є СКЛО?

Давнійше думали, що скло не дуже давний винахід, та щойно за римських часів удосконалився скляний промисл. Тепер у египетських королівських гробах найшли докази для противного твердження. Бо в гробах цих є зображені люде, що виробляють скло. А знахідки доказали, що Єгиптяне знали навіть шліфувати скло вже в 2500-ому році перед Хр. І в Китаї виробляли скло вже в 2000-ому році перед Хр. Але уживати скло для таких цілей, як ми нині його вживаємо, почали щойно в новітніх часах. Прим. для виробу шиб до вікон. Лише дуже рідко в старинному Римі, всього кілька разів, уживали скла до маленьких віконних шибок. Частійше виробляли скляні дахи, а чудові були в римських палатах мозаіки, мистецьки виконані.

НАЙСТАРШІ ВІДТИСКИ ПАЛЬЦІВ.

Експедиція Британського Музея, яка робить історичні розкопки в Халдеї, прислала деякі вістки з своїх дотеперішних дослідів. Відкопали останки якогось міста з часів другої прадинатії (около 2800-го року перед Христом). На одному мурі подибали відтиски пальців, витиснені глибоко в глині. То певни найстарша „дактильоскопська" знахідка, бо їй вже яких 5 тисяч літ.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць март 1925 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	377.54	138.	36.10
2.	145.11	139.	54.90
3.	67.82	140.	45.06
4.	77.98	141.	14.85
5.	61.71	142.	93.35
6.	22.37	143.	61.80
7.	196.95	144.	53.58
8.	126.84	145.	44.13
9.	125.89	146.	67.63
10.	172.18	147.	261.41
11.	15.06	148.	12.32
12.	109.46	149.	50.63
13.	36.97	150.	25.58
14.	74.80	151.	53.22
15.	43.19	152.	47.95
16.	31.35	153.	8.53
17.	28.03	154.	40.75
18.	112.14	155.	259.17
19.	9.19	156.	57.13
20.	139.25	157.	53.23
21.	40.77	158.	14.56
22.	74.26	159.	65.45
23.	35.74	160.	85.72
24.	137.97	161.	57.90
25.	42.16	162.	46.82
26.	35.20	163.	61.17
27.	41.87	164.	50.31
28.	185.50	165.	98.28
29.	158.98	166.	13.65
30.	57.82	167.	34.61
31.	125.49	168.	119.98
32.	30.09	170.	198.83
33.	53.89	171.	45.66
34.	94.09	172.	51.30
35.	26.83	173.	28.84
36.	53.20	174.	46.84
37.	36.85	175.	83.98
38.	217.92	176.	35.71
39.	84.00	177.	74.57
40.	16.78	178.	32.70
41.	37.36	179.	178.24
42.	106.84	180.	13.34
43.	35.86	181.	127.31
44.	119.61	182.	104.17
45.	150.25	183.	103.10
46.	27.37	184.	7.33
47.	30.18	185.	61.58
48.	55.59	186.	68.37
49.	13.99	187.	48.26
50.	45.69	188.	17.99
51.	66.24	189.	17.50
52.	19.92	190.	10.11
53.	47.94	191.	54.46
54.	12.57	192.	51.24
55.	45.75	193.	137.42
56.	86.26	194.	16.57
57.	82.59	195.	33.60
58.	49.48	196.	45.08
59.	136.60	197.	39.70
60.	16.43	198.	56.03
61.	68.48	199.	11.68
62.	77.64	200.	76.04
63.	272.52	201.	55.28
64.	67.62	202.	31.61
65.	217.69	203.	94.08
66.	108.41	204.	15.41
67.	115.94	205.	14.88
68.	26.38	206.	298.59
69.	89.94	207.	44.61
70.	223.60	208.	25.80
71.	16.73	209.	125.74
72.	58.27	210.	46.38
73.	91.86	211.	108.49
74.	52.76	212.	31.90
75.	59.15	213.	260.54
76.	182.75	214.	39.41
77.	192.92	215.	37.13
78.	146.54	216.	42.67
79.	12.32	217.	240.77
80.	52.08	218.	230.72
81.	112.13	219.	43.04
82.	51.41	220.	119.06
83.	56.61	221.	285.56
84.	14.16	222.	27.23
85.	100.59	223.	150.76
86.	153.59	224.	18.49
87.	102.51	225.	31.23
88.	4.84	226.	22.35
89.	8.58	227.	52.74
90.	160.45	229.	183.52
91.	196.29	230.	188.77
92.	16.46	231.	49.14
93.	27.72	232.	75.30
94.	158.14	233.	52.61
95.	65.74	234.	125.51
96.	172.88	235.	92.10
97.	34.86	236.	68.26
98.	156.52	237.	169.07
99.	148.53	238.	33.38
100.	75.24	239.	162.48
101.	56.09	240.	13.27
102.	282.97	241.	26.30
103.	66.01	242.	100.15
104.	173.40	243.	116.59
105.	115.42	244.	27.54
106.	188.60	245.	90.97
107.	56.63	246.	35.07
108.	100.03	247.	198.20
109.	108.57	248.	52.91
110.	30.68	249.	29.88
111.	34.83	250.	20.09
112.	123.65	251.	114.85
113.	89.61	252.	42.44
114.	70.80	253.	30.92
115.	14.06	254.	103.47
116.	49.02	255.	58.58
117.	80.30	256.	19.41
118.	73.90	257.	3.64
119.	39.42	258.	23.70
120.	100.93	259.	126.73
121.	68.20	260.	20.92
122.	54.85	261.	27.69
123.	69.38	262.	23.84
124.	66.53	263.	34.06
125.	16.09	264.	16.01
126.	79.88	265.	29.14
127.	88.59	266.	62.36
128.	48.41	267.	37.95
129.	23.21	268.	32.94
130.	174.23	269.	45.02
131.	17.20	270.	133.28
132.	119.25	271.	24.49
133.	183.01	272.	10.84
134.	27.81	273.	61.79
135.	121.87	274.	140.02
136.	136.84	275.	44.94
137.	[illegible]	276.	324.53

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
277.	44.07	320.	62.71
278.	51.34	321.	67.08
279.	17.85	322.	16.79
280.	74.57	323.	45.96
281.	16.94	324.	89.54
282.	124.83	325.	29.74
283.	81.82	326.	131.16
284.	21.95	327.	20.05
285.	29.39	328.	13.59
286.	59.88	329.	15.44
287.	12.32	330.	98.81
288.	181.71	332.	69.75
289.	16.58	336.	101.22
290.	47.74	338.	227.91
291.	24.50	339.	49.75
292.	180.41	341.	59.01
293.	17.17	342.	100.47
294.	44.08	344.	36.09
295.	150.47	347.	57.06
296.	178.14	350.	58.38
297.	21.72	351.	38.05
298.	39.01	354.	35.02
299.	58.67	355.	61.72
300.	246.48	357.	44.12
301.	111.41	363.	127.95
302.	11.44	364.	140.75
303.	29.58	365.	118.13
304.	27.36	367.	181.85
305.	40.77	369.	129.16
306.	13.04	370.	176.95
307.	13.09	371.	68.56
308.	97.97	379.	50.88
309.	23.76	380.	28.67
310.	19.46	381.	36.07
311.	15.77	384.	82.64
312.	22.89	385.	270.99
313.	16.68	388.	128.69
314.	9.49	392.	18.10
315.	14.98	393.	24.96
316.	227.71	396.	69.79
317.	77.75	400.	35.79
318.	85.61	401.	30.30
319.	13.72	402.	3.67

З місячних вкладок	27.460.75
Процент від бондів	1.845.00
Процент від моргечів	5.036.63
Сплата бондів	10.000.00
Сплата моргечів	200.00

Сирітські части по бл. п.:

Михайло Панько, в. 62	200.00
Іван Малиса, в. 283	150.00
Разом	44.892.38

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Михайло Панько, в. 62	500.00
Семен Хорощак, в. 1	892.00
Остап Слупецький, в. 75	250.00
Анаст. Савка, в. 104	500.00
Іван Небожук, в. 364	1.000.00
Антін Цьвонкала, в. 7	1.000.00
Ілько Лощак, в. 230	1.000.00
Антін Луцишин, в. 217	1.000.00
Вас. Британ, в. 316	50.00
Ем. Хоміський, в. 70	500.00
Вікт. Білецька, в. 267	200.00
Мик. Сулима, в. 98	1.000.00
Іван Малиса, в. 283	500.00
Андрій Іванина, в. 86	1.000.00
Анна Парубій, в. 193	1.000.00
Тимко Сторожка, в. 29	1.000.00
Яцко Яціла, в. 242	1.000.00
Василь Блищак, в. 29	1.000.00
Марія Дзядик, в. 18	1.000.00
Кароль Омахель, в. 32	500.00
Ілько Горбаль, в. 75	1.000.00
Дан. Семенець, в. 338	1.000.00
Григ. Гевчук, в. 98	1.000.00
Андр. Петришин, в. 12	1.000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Мих. Хорощак, в. 2	50.00
Василь Гнатишин, в. 5	50.00
Йосиф Яжик, в. 68	25.00
Андрій Корлан, в. 69	75.00
Теодор Шиляк, в. 82	50.00
Катерина Мороз, в. 151	50.00
І. Добромильський, в. 179	50.00
Каз. Тросцінський, в. 229	50.00
Йосиф Щупак, в. 251	50.00
Петро Лисиганич, в. 308	75.00
Антін Бабій, в. 367	50.00
Петро Теофіль, в. 76	75.00
Іван Баволяк, в. 186	75.00
Яким Мандрух, в. 229	25.00

Виплати з фонду сирітського:

Михайло Куцій, в. 217	250.00
Григ. Омелян, в. 218	143.08
І. Дзендзель, в. 3 (ст.)	107.13

Розходи адміністраційні:

Свобода за орган	3.610.20
Гол. акціонер за оцінку	326.50
Платня гол. уряду	445.00
Оправа книг	16.10
Лайсенс Конн.	5.00
Кошта подорожі інсп.	5.35
Видатки канцелярійні	55.40
Разом	24.605.76

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем міс. лютого остала	235.901.93
Прихід за марта	44.892.38
Разом	280.794.31
Розхід за март	24.605.76
Готівка з кінцем міс. марта остає	256.188.55

БІЛЯНС:

Стан чинний:

Готівка	256.188.55
Моргечі	470.235.00
Бонди	442.416.48
Реальність	19.500.00
Друкарня	21.000.00

Стан довжний:

Фонд посмертний	737.882.91
„ резервовий	209.606.86
„ запомоговий	41.063.74
„ адміністрац.	31.249.20
„ конвенційний	30.792.71
„ сирітський	158.744.61
Разом	$1,209.430.03

С. Ядловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць март 1925 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	20.50	172.	4.00
2.	10.10	174.	5.75
3.	10.58	175.	4.50
4.	2.70	176.	2.05
5.	5.00	177.	4.50
6.	1.75	179.	17.55
7.	29.05	181.	15.55
8.	6.30	182.	9.70
9.	15.75	183.	4.50
10.	4.50	192.	2.05
14.	9.15	193.	8.75
15.	7.70	196.	3.15
16.	5.20	197.	2.95
18.	10.60	198.	3.75
20.	5.85	200.	12.15
21.	5.40	201.	5.00
22.	13.95	203.	8.35
23.	2.25	204.	3.40
24.	14.65	205.	1.40
25.	1.80	206.	32.50
26.	1.75	207.	50
27.	3.15	208.	2.50
28.	16.35	209.	17.10
29.	9.00	210.	6.10
30.	6.75	211.	7.95
31.	18.45	213.	21.83
34.	11.25	214.	7.75
35.	3.15	217.	26.78
36.	50	218.	30.60
38.	25.05	219.	2.03
39.	3.83	220.	12.40
40.	2.70	221.	11.70
41.	3.40	223.	17.10
42.	7.95	224.	3.15
43.	2.05	226.	2.25
44.	20.35	227.	2.50
45.	10.80	229.	11.02
47.	2.05	230.	16.90
50.	8.35	232.	6.30
51.	2.25	233.	1.13
52.	90	234.	27.90
53.	5.18	235.	1.58
55.	3.15	237.	16.20
56.	7.65	238.	2.05
57.	7.45	239.	13.30
58.	5.65	241.	2.48
59.	14.65	242.	7.00
61.	6.08	243.	18.25
62.	6.75	244.	2.95
63.	29.70	245.	9.00
64.	7.95	246.	4.10
65.	20.25	247.	23.40
66.	3.85	248.	2.70
67.	9.00	250.	2.47
68.	2.50	251.	11.95
69.	4.30	252.	2.95
70.	23.85	253.	2.05
72.	10.15	258.	2.95
73.	7.20	259.	16.20
74.	3.75	261.	2.70
75.	11.50	262.	4.05
76.	23.17	263.	3.60
77.	4.05	264.	4.30
78.	2.90	265.	1.80
80.	3.40	266.	50
81.	5.85	267.	3.15
82.	5.25	268.	50
83.	9.25	269.	3.60
85.	13.55	270.	19.35
86.	2.95	271.	50
87.	13.50	272.	1.00
88.	90	274.	9.23
89.	1.75	275.	3.85
90.	17.55	276.	39.60
91.	20.30	278.	6.80
93.	2.93	282.	14.63
94.	7.65	283.	5.85
95.	2.50	284.	3.40
96.	18.25	288.	19.13
97.	2.50	289.	3.25
98.	6.10	292.	10.57
99.	22.30	293.	1.35
100.	4.95	294.	3.82
102.	23.85	295.	4.75
103.	2.50	296.	5.18
104.	20.05	298.	4.50
105.	5.65	299.	2.25
106.	5.20	300.	13.75
107.	1.80	301.	9.00
108.	8.33	302.	55
109.	9.50	305.	2.05
110.	90	307.	75
112.	12.15	308.	17.10
113.	5.18	309.	75
114.	6.55	310.	2.25
116.	5.40	312.	2.70
118.	3.60	314.	1.00
120.	8.10	316.	24.08
121.	8.60	317.	6.05
123.	5.85	318.	3.83
124.	14.20	320.	7.20
126.	1.13	321.	10.15
127.	8.78	323.	4.05
128.	4.75	324.	10.13
130.	4.30	326.	13.73
131.	1.15	328.	50
133.	5.65	330.	3.45
135.	6.55	332.	6.75
136.	15.10	336.	5.00
137.	12.85	338.	26.35
139.	3.60	339.	9.45
142.	8.15	341.	3.60
143.	1.60	342.	17.55
144.	2.50	344.	1.80
145.	2.05	347.	8.90
146.	6.53	350.	1.35
147.	36.58	351.	3.60
148.	4.50	355.	3.60
149.	6.98	357.	5.20
153.	1.95	363.	17.10
155.	44.55	364.	9.25
156.	6.00	365.	8.75
158.	1.35	367.	8.78
159.	5.18	369.	17.45
160.	11.70	370.	9.00
161.	5.00	371.	9.45
162.	5.20	379.	2.93
163.	7.65	380.	2.93
164.	4.05	384.	9.70
165.	5.65	385.	25.65
166.	1.35	388.	11.50
168.	17.10	396.	9.90
170.	13.28	401.	3.60
171.	25		

З місячних вкладок 2.213.38

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Стефанія Ярема, в. 147	160.00
Платня робітника	125.00
Гол. акціонер за оцінку	76.50
Видатки канцелярійні	25.40
Разом	386.90

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. лютого остала	31.412.30
Прихід за марта	2.213.38
Разом	33.625.68
Розхід за март	386.90
Готівка з кінцем міс. марта остала	33.238.78

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	33.238.78
Моргечі	18.000.00
Разом	51.238.78

Стан довжний:

Фонд посмертний	38.217.98
„ адміністрац.	13.020.80
Разом	51.238.78

Зі старої резерви доплачено по бл. п. Стефані Ярема, від. 147, $40.00.

С. Ядловський, гол. пред.;
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободян, г. фін. секр.

ДОПИСІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Розділ збірки.

Отсим повідомляєсь всіх ласкавих жертводавців, котрі в часі Різдва зложили свої жертви колядникам, висланим з рамени Укр. Жіночої Громади, що жертви ці зістали вислані як слідує:

1) Укр. краєве Тов. опіки над Інвалідами $100.00.

2) Христина Сушко, котра знаходиться без жадних средств до життя і то обложена тяжкою недугою в шпиталику Варшаві $25.00.

3) Анастазія Самільов, котра в часі війни стратила зір та з цеї причини на кусник хліба заробити не може, $10.00. (Ця жінка перебуває в Струтині нижнім. Разом переслано (за посередництвом „Балтік Америкен Лайн) суму $135.00 від котрої оплата виносить $7.75, а позісталу надвишну зі зібраної суми $165.05 в висоті $22.30 задержано в касі Товариства і як тільки збереся більша сума сейчас перешлемо найбільше потребуючим.

За ласкаві жертви щире „Спасибіг".

Марія Діюха, кас.
301 W. 167th St., N. Y. C.

БОСТОН, МЕСС.

На допомогу українському студентству.

Тов. Укр. Молодіжи в Бостоні одержало таку подяку:

Високохвальне Товариство!

Цінний Ваш лист зі святочними желаннями і посилку $20.00 ми одержали і дуже щиренько всі дякуємо Вам: Ви не можете уявити собі тої радости, яку ми найшли у Вашім писмі до нас, яке так повне щирости, братерської теплоти і бажання нам всього кращого на майбутнє. Цього всього нам треба і такото відношення до нас ми відчуваємо. Ми всі згуртовані в студентській організації під назвою „Спілка Студентів Українців у Німеччині" з осідком в Берліні, є майже всі вигнанці з рідної землі, на котру поки що тяжко через ворожу лапу вернути. Всі як оден стали твердо на національному ґрунті і як бувші укр. жовніри готові все і кождої хвилі вернути на рідну землю до борби з ворогом і катом українського народу, большевиком і Ляхом. Поки прийде така хвиля, постановили ми всі учитись в холоді, і голоді, як цеу нас часто буває, однак певні ..., що ... сить мати і видіти в нас тих, які і життє дадуть за оборону його ... насильно стараються потоптати наші вороги Ляхи і Москалі-большевики. Ці оба спряглись наче супружники і ідуть ріжними шляхами до знищення нас і наших прав, шукаючи людий слабого характеру, яких купують за гроші і мають проти нас сліпе оруже, яке більше Ляха роспинае наших братів по всій українській землі. За марний, ворожий гріш готовим є і рідну матір продати або і на хрест прибити як той Юда, а не то що зрадити націю свою. Таких на жаль є досить. Подібні є і між нами, эглядно були, які занюхали большевицькі гроші, вийшли з нашої організації і разом з иншими перевертнями почали наступ на нас, прикриваючись ріжними „ідеями і девізами" — наче Ева фіговим листом. Про таких буде мало може змогу і Хвальне Тов. Укр. Молоді в Бостоні довідатись, які під ріжними фірмами будуть підходили колись і до Вас. Згори скажемо „не вірте!" їм і не пускайте в хату Вашу. Ми видержали з подібними людьми тут не одно і може поможе Всевишній і дальше в тій борбі.

Це дуже сумно виглядає, прямо страшно чути такі слова, однак инакше бути не може. І свої люди стають катами своєї нації і забувають хто вони, чиї сини — ким і за що закуті, — як каже наш невміруций пророк і апостол правди Т. Шевченко. Так воно вже в світі є. Ми стоячи непохитно на нашому національному ґрунті працюємо як можемо і стараємось держати високо прапор чесноти українського студентства і укр. народу. В такій борбі, ми придбали собі нашу власну студентську домівку, маємо власну кухню і маємо де зійтись, побалакати, почитати, держати відчити на ріжні теми і т. п. Одно нам прикро, що ми мусимо платити за нашу домівку місячний чинш у висоті на доляри $27 місячно. Це нам страшно відбивається на нашому буджеті і на нашій кухні, яка терпить на тім як рівнож і наші бідні члени, які мусять задовольнятись обідом без мяса. Живючи так — всі так виглядають як трупи — блїді і вихуділі. Мимо цього духом не падемо. Вашу цінну посилку приняло наше студентство гучним „Слава Т-ву Укр. Молоді в Бостоні", бо ті гроші прийшли як раз вчас святої вечері на наші укр. свята. Тішить нас дуже і морально дуже нас піддержує і заохочує до праці Ваша щирість і поміч та обіцяння все по можности нам помочи. Ми є цього певні і сподіємося, що наші слова, які ми тут подаємо Вам про наше бідне голодне і холодне, з рідної землі вигнане студентство Ви Високохвальне Товариство, не лишите без уваги, прийдете нам все і радо з матеріяльною помочию. Це тим більше, що Хвальне Товариство обіцяє в послідному листі повести дальшу збірку на користь нашої Спілки. Тих $20 від Вас ми розміняли і заплатили чинш за січень 1925 р. В надії, що Хвальне Товариство не забуде о нас на майбутнє і все чим хата богата тим радо прийде нам на поміч, ми ще раз щиро дякуємо за всьо. Бажаємо віри і силу волі і сили до Вашої чесної праці та здоровимо щиро, остаємось з високим поважанием і щирими желаннями Нового Року.

ЗА УПР. СПІЛКИ СТУД. УКР.

В. Жаваличицький,
м. голова і Екон. Референт.

Дорогі Родимці! Бачите із повищого листа, які злидні мусить переживати наша молодіж, котра під напором клятих ворогів мусіла опустити рідний край, щоби зберечи своє життє, а при тім кінчити студії, котрі позначали перед приходом Ляха на нашій рідній землі. Кінчити студії, але не на свою власну користь, але на користь нашій любій Ненці Україні. Мусимо свято вірити, що вони, ті молоді наші скитальці, не зрадять нас, бо коли вони хотіли-б були стати хрунями і ворожими агентами, працювати на некорисць свому народови, то були би се давно зробили, як ті, що ми їх нині бачимо, що за марний гріш пійшли Жидови, Москалеви й Ляхови на службу. Много тих хрунів вже прозріли і каються за свою зрадничу роботу, котрою вони паралїжували всякий прояв здорової національної думки. Пробуджена енергія працює і скріпляє силу нашого селянського народа, що незадовго має встати до борби з ворогами ... за кривду, котру творять тепер над ним безборонним.

Ми, Тов. Укр. Молодіжи в Бостоні взиваємо всіх щирих Українців і Українок в Бостоні і околиці, помочи нашим будучим борцям за правду і волю нашого селянського і робучого народа. Ті, що мають московський патент, це лишень агенти московського інтернаціоналу, а не є жадними оборонцями трудящих мас.

Українці! Ви знаєте, що молоде покоління се будуча сила нашого народа. Поможім, що в силі нашій. Збережім їх життє своєю помочию, нехай вони знають, що вони не самі, але є ще їх браття за морем, що поможуть їм вийти з критичного положення, яке вони тепер переживають.

Т. У. М.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до поміщення ріжні оголошення до часописи „Свобода", треба рівночасно враз з оголошенням присилати і належитість за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути присилана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане в оголошенню одно слово числити 2 цт. коли таке оголошення має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цнт. за раз. Виняток творять лишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адміністрації „Свободи" 5—6 днів перед днем оголошення їх в часописи, так що колиби виникала сего потреба, було-б час порозумітися зі сторонами. Сторони котрі не схотять пристосуватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що непоміщено їм оголошення ...

Адміністрація „Свободи".